

ERMENİ TERÖRİZMİNİN KAYNAKLARI VE SİVAS ÖRNEĞİ

*Azmi SÜSLÜ**

Özet: Osmanlı tarihinin en mühim ve acı meselelerinden biri Ermenilerin I. Dünya Savaşı sırasındaki katliamlarıdır. Türklerin maruz kaldığı bu katliamlar Ermeniler ve Batı dünyası tarafından gündeme getirilmemektedir. Oysa Ermeniler, Kafkaslar ve Anadolu'da ciddi katliamlar yapmışlar ve insanlığın gördüğü en büyük mezalimi gerçekleştirmişlerdir. Bu Ermeni terörizminin nedenleri, dini ve siyasi temellere dayanmakta ve Anadolu topraklarını işgal etmek gibi kendilerince büyük politik gayeleri hedeflemektedirler. Biraz da yalanlarla beslenen bu idealler makalenin temel ilgilendiği alanlardandır. Makalenin ikinci bölümünde Ermeni katliamlarının Sivas'taki tahribatı araştırılmaktadır. Son olarak Ermeni iddialarının engellenmesi için nelerin yapılabileceği konusunda teklifler sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Ermeni, Diaspora, Sivas, Katliam.

The Resources of the Armenian Terrorism and the Sivas Sample

Abstract: One of the most important and most pathetic problems of the Ottoman history is the Armenian's massacres in the World War I. These massacres that suffered by the Turks are not brought on the agenda by the Armenians and the Western World. Whereas the Armenians made serious massacres and realized the biggest persecution saw by the human beings. The causes of this Armenian terrorism based on religion and political basics and they aim the big political targets like to occupy the Anatolian lands. These ideals fed by some lies were among the fields of interest of this article. In the second part of the article, the destruction of the Armenian massacre in Sivas investigated. Finally, the proposals about what will be able to block the Armenian claims listed.

Key Words: Ottoman, Armenian, Diaspora, Sivas, Massacre.

1. Giriş

2015'te de 100. yılını andığımız Birinci Dünya Savaşı, Türk tarihi açısından olduğu kadar Dünya tarihi açısından da büyük olaylara, felaketselere, acılara, coğrafi, siyasi değişikliklere yol açmış; insan nesli kadar tabiat da büyük

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Ana Bilim Dalı, ANKARA.

tahribâta uğramış; göçler, soykırımlar yaşanmış, insanlık on yıllar boyu travma geçirmiş; geri kalmıştır.

Bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de hatasıyla-savabıyla anılar tazelenmiş; tarihten ders alınmaya çalışılmıştır. Çeşitli kurumlar, araştırma merkezleri, üniversiteler, savaşın önemli olaylarını araştırmışlar; yayımlamışlar ve bilimsel toplantılarda tartışmışlardır. Devletler, eski dostluk ve düşmanlıklardan yeni dostluklar kurmaya, yeni diplomatik yaklaşımlara, barış arayışlarına yönelmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti, dört yıllık savaşın ortasındaki, 1915’teki iki olayı bu yıl, 2015’te anmaktadır. Birincisi, ham hayallerin, sömürgeciliğin suya dökülüp, toprağa gömüldüğü ve bin yıldır insanlığı, coğrafyasını ve medeniyetini kemiren kolonializmin dekolonializme fiilen ve diplomatik olarak dönüştürüldüğü; tarihe, edebiyata, şiire işlendiği Çanakkale deniz, kara ve kısmen hava savaşlarının Türk zaferiyle sonuçlandığı olaydır. İkincisi ise, tarihin zaman ve mekanıyla şahit olduğu en büyük devletinin, Osmanlı Devleti’nin, parçalanıp üç kıtadaki vilayet ve eyaletlerinde 20’ye yakın devletin, milletin ortaya çıktığı büyük transformasyon olayıdır. Bu cihan olayında, bütün dünyada olduğu gibi, Osmanlı Devleti’nde de büyük insan kayıpları, göçleri vuku bulmuştur. Türklerin asker ve sivil kaybı, yarı yarıya, üç milyondan fazla olup, Sivas’tan itibaren Doğu Anadolu’da hicret etmemiş il kalmamıştır.

Yedi düvelle, yedi cepheye sıcak savaşların olduğu bir dönemde, ham hayallerle cepheye ve özellikle cephe gerisine sürülen Ermeniler, Kafkaslar’ı olduğu gibi, Anadolu’yu da kana bulamış ve insanlığın gelip-geçmiş en büyük katliâmını gerçekleştirmekle kalmamışlar ve yaklaşık yüzyıldır yaptıkları gibi, savaşın 100. yılında da faturayı Batılarla birlikte Türklere çıkarmışlardır. Bu yıl, Ermenistan Ermenileri gibi diaspora Ermenileri de eski kıskırtıcılarıyla birlikte sözde Ermeni soykırımını, 24 Nisan’da anıyor ve yeni ham hayallerle kendilerini ve dünya kamuoyunu kandırmaya, dünyanın her yerinde, her fırsatta ve her vasıtayla Türkleri ve tarihi karalamaya çalışıyorlar.

Yüz yıl önceki olayların gerçek yüzünü ortaya koymak ve tarihin tahrifini önlemek için birçok üniversite gibi Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nin de tertip ettiği bu Sempozyum, Osmanlı tarihi açısından olduğu kadar Cumhuriyet tarihimiz için de önemlidir. Ayrıca, Sivas da bu olayların hem şahidi, hem de mağdurlarından olmuştur.

30 yıl önce de, 24-26 Nisan 1985’te Cumhuriyet Üniversitesi’nde katıldığımız yine böyle bir bilimsel toplantı, Uluslararası Terörizm ve Gençlik Sempozyumu yapılmış ve yayımlanmıştı. Anıları tazeliyoruz. Katılımcılarla birlikte, Değerli Meslekdaşlarımıza, Sayın Rektöre ve Düzenleme Kurulu Başkanı ve Dekan Prof. Dr. Galip EKEN’e şükranlarımı sunarken, bu bilimsel toplantıların da önceki gibi, Türkçe ve İngilizce, klasik ve elektronik olarak bu yıl içinde yayımlanmasını temenni ediyorum.

Konuyu iki ana başlık altında ele alacağız. İlkinde Türk-İslam düşmanlığı, millet-devlet felsefesi, davranışı, aile, kilise, eğitim motivasyonu, yaşam tarzı, din, diplomasi, hatta paranoya hâline getirilen Ermeni terörizminin, iftiralarının kaynaklarını, motivasyonunu coğrafi ve kronolojik ana hatlarıyla inceleyeceğiz. İkinci başlıkta ise, Sivas örneğiyle gözler önüne getirmeye çalışacak ve birkaç çözüm yolu da önereceğiz.

2. Ermeni Terörizminin Kaynakları Nelerdir?

Yaklaşık üç yüz yıldır beslenen Ermeni terörizminin kaynaklarını, motivasyonlarını zaman zaman değişmek, çeşitlenmekle birlikte genel olarak aşağıdaki başlıklar altında toplamak mümkündür.

2.1. Ruhani-Dini Motivasyonlar

Ermeni terörizminin değişmez kaynağını, omurgasını hep Kiliseler, Katalikosluklar ve Patrikhane teşkil etmiş ve özellikle de 1. Dünya Savaşı yıllarında terör merkezleri hâline gelmişlerdir. Bu husus iki Ermeni yazar, Boyacıyan ve Pastırmacıyan tarafından “kilisesiz bir Ermeni tarihi olmadığı” gibi “Ermeni ruhu kilise tarafından yaratılmıştır.”¹ şeklinde tarif edilmiştir.

Hem Ermenilerin kendi aralarında, hem de diğer azınlıklarla olan ihtilaflarına belirli ölçüde son veren Fatih’in kurdurttuğu Ermeni Patrikhanesi ve kiliseleri, zamanla ruhani-dini görevleri istismar ederek Ermeni milliyetçiliğini canlı tutmaya ve siyasi faaliyetlere yönelmişlerdir. Bunların ilk nüveleri ise, 1668’lerde teşkilatlanan Père Slement Galano, Sivaslı Ermeni Papazı Mekhitar ve Papaz İsrail Ori, 1701-1702’lerde kurdukları tarikatlar, yayımladıkları kitaplarla, Papa’nın, Avrupa’nın yardımlarını arayarak ve İstanbul ve Roma kiliselerini birleştirmeye yönelerek Ermeni kültürünü, milliyetçiliğini yaymaya, siyaset, diplomasi ve misyonerlik yapmaya başlamışlardır. 1717 Eylül’ünde Venedik Senatosu Mekhitaristlere Saint-Lazare adasını tahsis ederken, yaklaşık yüz yıl sonra, kendisini İtalya Kralı da ilân eden 1. Napoléon Bonaparte’ın Mekhitaristlere, Osmanlı Padişahlarının yaptığı gibi, berat vermiş ve İtalyanların teşvikleriyle, burası günümüze kadar devam eden faaliyetleriyle bir “Ermeni Propanganda Akademisi” hâline gelmiştir. Yine bir Ermeni Ruhani, Katagikos Havsep Argutian, ilk devlet kurma hayalini, “Ermeni Ararat Krallığı” projesini uygulamaya koymuştur. İşte, 1. Dünya Savaşı’nda Ruslarla birlikte yerli ve yabancı (ellik) Ermenilerin köyleriyle Van şehrini ve Anadolu’nun birçok yerini yakıp-yıkarak, halkını soykırıma ve tehcire (göçe) zorlayan

¹ Dikran Boyacıyan, *Armenia*, New Jersey, 1972, s.84; Hrand Pasdermadjian, *Histoire de l’Arménie*, Paris, 1949, 1954, s.290

“Ararat Krallığı” hayali budur. Bugün Ağrı Dağı’na veya fotoğrafına bakarak ah çeken her Ermeninin hasreti budur.²

1. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele’de yerli ve yabancı Patrikhane ve kiliselerin terör ve silah deposu hâline getirilmesi ve patriklerle, papazların terörist gibi hareket etmeleri ve katliâm sırasında terör ve harekât merkezi olan Van’ın Ahdamar adasıyla ve Anadolu şehirleriyle ilgili ciltler dolusu belge bulunmaktadır. Tek taraflı olarak verilen imtiyazlar ve tavizlerden biri de, bugün bu kanlı Ahdamar Kilisesi’nin hacı olmak isteyen Ermenilerin ziyaretine açılması olmuştur.

Lozan Konferansı öncesi ve sırasındaki faaliyetlerin baş aktörleri de, bilindiği üzere, Osmanlı Ermeni dışişleri bakanı ve milletvekilleriyle birlikte patrik ve papazlar olmuştur.

Savaşta, düşmanla işbirliği içinde, yaptıkları katliâmların ve göçlerin faturası hep bu “aziz pederler ve patrik” tarafından İstanbul’da bir kitap olarak da Türklere ve yöneticilerine kesilmiştir. Bu, 1922’de İstanbul’daki Ermeni Patrikhanesi’nin çıkardığı *Les Atrocités Kémalistes* (Kemalist Mezalim) adlı kitaptır.³

Kürtçe benlik (hoybon), Ermenice haypun (yurt, devlet) kelimelerinin birleşmesiyle 1927’lerde kurulan Hoyboun Indépendance (bağımsızlık) Ermeni-Kürt terör örgütüne, sonraki yıllarda kurulanlarla birlikte 1980’de bir yenisi daha yine ruhaniler, siyasiler ve terör gruplarınca Lübnan’ın Sedon kentinde eklenmiştir. 1973’lerden sonra Türk diplomatlarına yapılan cinayetler, Orly katliâmından sonra Batılı destekçileri de vurmaya başlayınca ASALA ve diğer Ermeni terör örgütleri terörizmi PKK’ya devretmiştir. İşte PKK’nın 15 Ağustos 1984’te Eruh ve Şemdinli’de başlayıp, günümüze kadar devam eden terör hareketlerinin esas kaynağı budur.⁴

2.2. Yalan ve İftiraldan Beslenen Terörizm

Birinci Dünya Savaşı’ndan beri en çok istismar edilen ve bir tabu hâline getirilerek devamlı bir enflasyonla artırılan iki yanlış hesap bulunmaktadır: Osmanlı Devleti’nde Ermeni nüfusu ve kayıpları.

² Esat Uras, **Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi**, İstanbul, 1987, 2. baskı, s.744-747; C. Sartor, **De l’Ararat à Saint-Lazare**, Venise, Saint-Lazare, 1985, s.64-65

³ Patriarcat-Oecuménique-Constantinople, **Les Atrocités Kémalistes**, 1922.

⁴ Azmi Süslü, “*Greek-Armenians-Hoyboun Conspiracies and Mass Graves in Anatolia*”, **Cyprus-International Symposium on Her Past and Present**, Publication of Eastern Meditterrian University of T.R.N.C. and Yüzüncü Yıl University of Turkish Republic, number:9, Ankara, 1994, pp. 116-145; Gazeteciler Cemiyeti, **Terör Örgütü PKK’nın Gerçek Yüzü**, Ankara, 1994, s.24-26; Azmi Süslü, **Mesut Fânî (Bilgili)’ye Göre Kürtler ve Sosyal Gelişimleri**, Ankara, 1993, s.97-98

Her iki konuda da Osmanlı belgeleri, İstanbul Ermeni Patrikhanesi kayıtları, Lozan'daki Osmanlı, Ermeni ve Batı delegasyonu raporları ve yerli-yabancı birçok istatistiki eser ve nüfus sayımları vardır. Bunları gözden geçirince biraz akliselim ve matematik bilgisiyle gerçek sayıları görmek mümkündür.

1914'te Osmanlı Devleti'nin Resmi Nüfus İstatistiği'ndeki toplam Ermeni nüfusu 1.221.850'dir. Türkiye Cumhuriyeti'nin 1927 nüfus sayımında Türkiye'de kalan Ermeni sayısı ise 123.602'dir. Bunların yanısıra Ermenistan, Rusya, Avrupa, ABD, Arap ülkeleri ve dünyanın çeşitli yerlerine giden veya ayrılan 900.000 civarındaki göçmen de göz önünde bulundurulunca, 198.248 kayıp Ermeni sayısı ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen bir taraftan toplam Ermeni nüfusu çeşitli Ermeni ve Batı kaynaklarında 1.100.000, 1.200.000, 2.000.000 veya 2.500.000 olarak gösterilirken; Ermeni kayıpları konusunda ise, birçok kaynakta ve Lozan tutanaklarında 200.000-300.000 sayıları verilmişken bu da zamanla akıl ve matematik dışı bir enflasyona uğramıştır.

Lozan'dan bu yana bu sayı, 500.000'e, 1.000.000'a ve 1.500.000'e çıkarılmış ve bu son sayı, 31.12.1991'de İstanbul'da yayımlanan Jamanak gazetesinin Patrikhane resminin alınışında da tekrar edilmiştir. Ancak 1985 ve 1987'de Montréal ve Québec'te Hukuk Profesörü K. Kevork Bağcıyan'ın yayımladığı iki kitapta akıl dışı bir enflasyona uğrayarak Ermeni kayıpları sayısı 5.000.000'a çıkarılmıştır. Hesabı gibi mantığı da çarpık olan Bağcıyan, bunu şöyle ifade etmektedir: "Lozan'a sunulan raporda 200.000-300.000 denilse, bu sayılar sonradan 1.000.000-1.500.000 olarak teyit edilse de, gerçekte soykırıma uğrayan Ermeni sayısı 5.000.000'dur. Çünkü bu 1.500.000 Ermeni öldürülmemiş olsaydı, onların çocukları, torunları da olacaktı. Dolayısıyla Türkler 5.000.000 Ermeniye katletmişlerdir. Bu bakımdan Türkler Ermenilere menkul ve gayrimenkullerinin ve bu kan bedellerinin tazminatını ödemelidir" dedikten sonra tazminat bedeli olarak da Türkiye Cumhuriyeti bütçesinin yirmi katı bir rakam vermiştir.⁵

2.3. Bilimsel Yaklaşımlar, İnkâr ve Sahtekârlık Taktikleri

Türkiye, yüz yıl boyunca olaylara hep sağduyuyla, akli-selimle, insani ve bilimsel olarak yaklaşmış, bunların tarihi ve siyasi yansımalarını da bilim metodolojisi ve etiği çerçevesinde yapmış ve bunları yayımlamıştır. Bugün olayların tarafsız inceleyicileri için yerli-yabancı arşiv belgeleri, diplomatik ve idari tutanakları, başvuru eserleri, süreli yayımları ve elektronik yayımları olduğu gibi, canlı şahit belgeleri, mülakât ve filmleri, yapılan Toplu Mezarlardan çıkan antropolojik ve arkeolojik bulguları, bunların yayımları, filmleri de

⁵ K. Kévork Baghdjian, *Le Problème arménien, du négativisme turc à l'activisme arménien, où est la solution?*, Montréal, Québec, 1985; *La Confiscation, par le gouvernement turc, des biens arméniens... dits abandonnés*, Montréal-Québec, 1987

bulunmaktadır. Hatta ilk Ermeni Başbakanının kitabı, kendisini yakan Ermeninin ve ABD’de Noter tespitiyle olayların gerçek yüzünü Dünyaya duyuran Ermeninin itirafları da mevcuttur. Hatta hatta Türkiye’deki ve diyasporadaki Ermeni tüccârının, sanayicisinin, bilim adamlarının, diplomatlarının yayımlanmış doğruları da vardır.⁶

Buna karşılık Ermeniler, her zaman ve zeminde Türkleri kötülemiş, karalamışlar ve Türkleri-Müslümanları insanlık düşmanı ilan etmişler ve bilimsel sahtekârlıklara da yönelmişlerdir. Andonian vd. yazarların, çevrelerin Osmanlıca soykırım belgesi üretme faaliyetleriyle gülünç duruma düştükleri gibi, bizim bazı meslektaşlarımızla ve basın-yayın kuruluşlarıyla Doğu Anadolu’da yaptığımız “Canlı Şâhit Taramaları”nın klasik ve elektronik yayımlarını ABD’de sahte isim ve adreslerle taklit ederek yine Dünya önünde gülünç duruma düşmüşlerdir.⁷

Bunlar yetmiyormuş gibi, Kazım Karabekir Paşa’nın Erzurum Belediye Başkanı Zâkir Efendi ile birlikte Amerikan Harbord Heyeti’ne “İşte mezarlıklar burada. Erzurum’un ölüsü de Türk, dirisi de ...” dedikleri tarihi gerçek, 1985’lerden itibaren Doğu Anadolu’da tesbit edilen 200 civarındaki toplu mezardan 10’u, şühedânın ruhları taciz edilmesi pahasına, yerli-yabancı tarihçi, antropolog, arkeolog, askeri temsilciler ve basın-yayın mensuplarının huzurlarıyla açılmıştır. Dünyanın gözleri önünde çıkan iskeletler üzerindeki kurşun, kasatura izleri ve bunların Müslüman olduklarını gösteren Kur’an-ı Kerim sayfaları, tesbih taneleri, maşallah takıları vb. bulgular, Kars, Erzurum ve Van Müzeleri Katliâm Bölümleri’nde ve 1995’te Iğdır’da inşa edilen Soykırım Anıt ve Müzesi’nde sergilenirken, Ermeniler “yine Türkler, öldürdükleri Ermenileri sergiliyorlar” diye propaganda yapmak yoluna gitmişlerdir. Bizim bu Soykırım Anıt ve Müzemize de, Revan Soykırım ve Telaviv Yad Vashemi ile karşılıklar verilmiştir.

2.4. Politik-Diplomatik, Parlamenter Yaklaşımlar

Ermenilerin 150 yıldır “Ermeni Meselesi”, “Soykırım Efsanesi”, “Küçük-Büyük Ermenistan Hayalleri”yle hem kendilerini, hem de dünya kamuoyunu kandırmaya çalıştıkları ideallerine, terörizmle çözemeyince, iç politikada, diplomaside ve parlamentolarda ulaşmaya çalışmışlardır. Türkiye’nin, Azerbaycan’ın ve bazı komşu ülkelerin bölünmesine matuf olan ve bir paranoya

⁶ **Türk Ermenilerinden Gerçekler**, Jamanak yayını, İstanbul, 1980

⁷ Azmi Süslü, Gülay Öğün, M. Törehan Serdar, **Van, Bitlis, Muş ve Kars’taki Ermeni Katliâmları**, Ankara, 1994, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları:8; **Armenian Massacres in Van, Bitlis, Muş and Kars-Interview With Witnesses**, Ankara, 1999, KÖK SERIES of Strategeical Researches:10; **Génocides commis par les Arméniens à Van, Bitlis, Muş et Kars-Interview des Témoins Vivants**, Ankara, 1999, Rectorat de l’Université Yüzüncü Yıl de Van:9

hâline gelen bu isteklerin Ermenistan mevzuâtından uluslararası kuruluşlara, parlamentolara taşınma gayretleri, dünya kamuoyunda da kabak tadı verse de, bazı çevrelerde Türkiye'ye karşı diplomatik, ticari, iktisadi ve sosyal bir baskı unsuru olarak kullanılmaktadır.

Bazı ülke parlamentolarında, Avrupa Birliği'nde kabul görür ve bir kere daha ruhani görevlerini bir tarafa bırakıp politikaya yönelen Papa Francis'in geçtiğimiz Nisan ayında (15 Nisan 2015) "Ermeni Soykırımı" demesi karşılığında Vatikan Bankası'na yatırılan rüşvetlerin kaynakları ve miktarları hâlâ tartışılırken⁸, Türkiye'nin girişimleriyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde, 7 Aralık 2013'te İsviçre Parlamentosu'nun aldığı ve Ermenistan, Fransa ve İsviçre Hükümetlerinin taraf olduğu "Ermeni Soykırımı yoktur" kararı iptal edilmiştir. Yine İsveç Parlamentosu'nun 2010 yılındaki, "Ermeni Soykırım Kararı'nın 2015 Nisan'ında "100 yıl önce yaşanmış bir trajedi için araştırma yapılmadan parlamento kararıyla bir ülkenin soykırım uyguladığı ilan edilemez" şeklinde rafa kaldırıldığı da müşahede edilmiştir.

Ayrıca, geçen hafta, 15 Ekim 2015'te yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesi de, yapılan temyiz itirazlarını "Ermenilerin iddia ettikleri soykırımın bilimsel olarak ispat edilemediği, parlamentoların bilimsel kararlar veremeyeceği, bunun Yahudi Holokostuna ve BM soykırım tanımına benzemediği ve "Ermeni Soykırımı yoktur" demenin ifade özgürlüğünü kısıtlamadığı" gerekçeleriyle karara bağlamıştır. Bu karar sadece İsviçre'yi değil diğer Avrupa ve Dünya ülkelerini ve parlamentolarını da bağlamaktadır. Şimdilik yüz yıllık Ermeni soykırım efsanesi iflas etmiş görünmektedir.

3. Ermenilerin Nihai Hedefi Nedir?

Ermenistan'ın 21 Eylül 1991'de kuruluşundan bu yana anayasasından ders kitaplarına, haritalarına kadar koyup yüksek sesle seslendirmeye başladığı nihai hedefi, artık meslektaşlarımızın Ermeni iddiaları konusunda özetledikleri "Üç T", yani "Tanınma, Tazminat ve Toprak" taleplerinden ibaret değildir. Bu, yine bir "T" ile "Toprak" talebiyle ifade edilen "Büyük Ermenistan" (Armenian Empire, l'Empire arménien)'dir. Sınırları da eskiden "Küçük Ermenistan" olarak isimlendirdikleri bugünkü Ermenistan ve Türkiye'nin altı vilayeti ile birlikte, Hazar Denizi'nden Karadeniz'e, Akdeniz'den Adalar Denizi (Ege

⁸ ABD'li Yahudi işadamları ve Kardinalleri "Dünya kiliselerinde duadan sonra "Amin" yerine "Coca Cola" denilmesi için 10 milyar Dolar teklif ederken, yine ABD'indeki Ermeni diasporası, "Ermeni Soykırımı" demesi karşılığında Vatikan Bankası'na beş yıl vadeli 25 milyar Dolar vaat etmiştir. 10 milyar Dolar teklifinin Papayı'da tahtından edeceğinden kabul edilmediği görülürken, finansörleri arasında Las Vegas patronu Kirk Kirkoyan'ın veya Irak Petrollerinin 100 yıldır %5 imtiyazını elinde bulunduran Gülbenkyan Vakfı'nın olduğu söylenmiştir: Mehmet Barlas, "Allah'ın Bankeri mi Papa'ya Soykırım Dedirtti?", Sabah, 15 Nisan 2015

Denizi)'ne kadar uzanan eski-yeni Türk topraklarıdır. Bu hayal, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan tarafından 2009 Şubatı'nda da alenen ilân edilmiştir.⁹

4. Sivas Örneği

Sivas vilayeti, 1. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele'de hem en çok asker veren, hem de en çok şehit ve gazisi olan illerimizden olmuştur. Sivas, aynı zamanda, yedi düvelle yedi cephede savaşıldığı dönemde, sekizinci bir cepheyle de savaşmak zorunda kalmıştır. Eri, oğlu, kardeşi 7'den 70'e sıcak cephelerde savaşırken Anadolu'nun sivil halkı da cephedekiler kadar hatta onlardan fazla kayıp vermiştir. Önce Sivas'taki olayları, sonra da bilançolarını gözden geçirelim.

Osmanlı Devleti, savaş başlarında, Ermeni cemiyetleri-komiteleriyle birlikte Patrikhane'yi, Ermeni milletvekillerini, tüccârını da muhtemel Rus saldırıları karşısında alınacak tedbirler konusunda uyarırken, İstanbul ve Anadolu'nun Sivas'la birlikte diğer vilayetlerindeki ve Moskova, Tiflis, Tahran, Mısır'daki ve Amerika ve Avrupa'daki kuruluşları, bir taraftan Osmanlı Devleti'ne karşı suret-i haktan görünmüşler, diğer taraftan da bütün Ermenilerin “öküzünü, iç çamaşırını bile satarak silahlanmalarını, Osmanlı askerlerini arkadan vurmalarını, sabotaj, casusluk yapmalarını ve cephe gerisindeki iki yaşın üstündeki tüm sivil İslâm ahalisini “Erzurumlu General Antranik ve onun arkadaşı, yardımcısı ve Sivas terör örgütleri komutanı! Sivaslı Murat (Hamparsum Boyacıyan)'ın aldıkları karar doğrultusunda katletmelerini ki, tarih iki yaşın altındaki Müslümanların hatta anne karnındaki ceninlerin bile katledildiklerine şahit olmuştur, emretmişler ve uygulamışlardır.

Sivas ili, üç bölgeye ayrılmış, birine Sivaslı terörist başı Murat, diğer ikisine de iki Ermeni teröristini komutan seçerek, Sivas, Suşehri ve Şarkikarahisar'dan 30.000 kişilik silahlı eşkiya toplanmıştır. Sivaslı Murat'ın komutasındaki (!) başlıca teröristler ise şunlardır: Suşehri Ezdebir nahiyesi Ermeni Manastırı Papazı Karih, Karahisar ve Yaycı köylerinin teröristi Papaz Sepanil, Suşehri Porek köyü muhtarı Agop Kahya, Şebinkarahisar Kilisesi Papazı, Perkânlı Piza Mıgirdiç, Şarkikarahisar Psikoposu Vagnak, Şarkikarahisar Taşnaksutyun Kulübü üyelerinden mahkeme üyesi Husrev, rüccârdan Havesyan, Vahan

⁹ “Büyük Ermenistan” hayalleri için bkz. Azmi Süslü, “Patrikhâne ve Kiliselerin Ermeni Teröründeki Yeri”, Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü, Uluslararası Terörizm ve Gençlik Sempozyumu, 24-26 Nisan 1985, Bildiri Kitabı, Sivas, 1986, s.69-95; Zülküf Sarıtepe, “Türkiye ve Ermenistan Ders Kitaplarında Ermeni Meselesi”, Düşünce ve Tarih, Nisan 2015, Sayı:7, s.24. Ayrıca Keisuke Wakizaka, “Karl Manheim'in Ütopya-İdeoloji Teorisine Göre 'Büyük Ermenistan' Hayali ve 'Hay Dat' Doktrini Analizi”, Akdeniz Üniversitesi Kadim Dostluğun Yüz Yıllık Açmazında Türk-Ermeni İlişkileri Uluslararası Sempozyumu: Toplumsal Bellek, Önyargular ve Gerçekler, Antalya, 08-11 Nisan 2015, Sempozyum Kitabı.

Karagözyan ve Hamayak, Kemisli Taniyel, Karaboğazlı Demircioğlu, Avedis ve yedi arkadaşı, komiteci Gökdinli Pesa Murat.

Kiliselerde, komite binalarında, evlerde, okullarda, mezarlıklarda, yollarda, cephelerde saklanan ve kullanılan silahlar ve malzemeler ise, bombalar, dinamitler, mavzerler, martinler, manihir ve gra tüfekleri, av tüfekleri, kasatura-kılıçlar, kundaklı mavzer tabancaları, Yunan graları, Rus sürmelileri, büyük Amerikan tüfekleri, tabancaları, Osmanlı asker üniformaları, çeşitli tür zehirler, çeşitli haberleşme ve casusluk malzemeleri, psikolojik harekât malzemeleri, yabancı subay ve diplomatlarla ve ülkelerle yazışma evrâkı, terörizmi vaaz eden kilise pazar ayinleri bildirileri, talimatları, yol-siper kazmak, sabotaj yapmak ve kol-kafa kırmak için kazma, kürek vb. leridir.¹⁰

Son olarak Sivas'taki Ermeni nüfus ve katliâm bilançosunu gözden geçireceğiz. Yeşilköy ve Berlin Antlaşmaları'nın 16. ve 61. maddelerinde Ermeniler lehine yapılan düzenlemeleri ve 1908 Meşrutiyet ilanıyla getirilen serbestiyeti istismar eden Ermeniler, 1894'ten itibaren Sivas gibi birçok Anadolu şehrinde terör faaliyetlerini yürütmüşler ve 1. Dünya Savaşıyla birlikte, yine batılıların bu defa müttefikleri hâline gelmişler ve "büyük fırsat"ın geldiğine kanaat getirerek hem savaş cephelerinde, hem de cephe gerisinde, Dünyada o gün bugündür görülmeyen katliâmlar yapmışlardır.

1914'lerde bütün Dünyada olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de Büyük Savaş'ın adım sesleri duyulunca, birçok devlet nüfus sayımları yapmıştır. Osmanlı Devleti Dâhiliye Nezareti'nin yaptığı 1914 Resmi İstatistiği (Statistique Officiel de 1914)'de 33 vilayet ve sancaktaki genel nüfus, 15.346.063 olarak verilirken, 12.588.288 Müslüman'a karşılık 1.535.925 Rum ve 1.221.850 Ermeni vatandaşı olduğu ifade edilmiştir. Bu istatistikte Sivas vilayetinin nüfusu ise, 939.735 Müslümana karşılık 75.324 Rum ve 147.099 Ermeni olduğu gözlenmiştir.

Madalyonun öbür yüzüne, kayıplara bakıldığında ise, Lozan Konferansı'nın 31 Aralık 1922 tarihli oturumunda, Kafkaslar hariç olmak üzere, Anadolu'nun doğu ve batı vilayetlerinde şehit Müslüman sayısının 3.000.000 civarında olduğu, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, yarısının sıcak savaşta, yarısının da cephe gerisindeki siviller olduğu ve Ermeni telefâtının da 200.000 civarında olduğu ifade edilmiştir. Savaş dışında olan ve Ruslarla birlikte ordu içinde gelen Ermeni Gönüllü Alaylarının pek giremediği Sivas'ın kayıplarına bakıldığında ise, Ermeni komiteleri ve eşkiyası tarafından şehit edilen Sivaslı sayısı 186.413,

¹⁰ Esat Uras, a.g.e. , s.521-522, 535, 604-605; Ermeni Komitelerinin Amaçları ve İhtilâl Hareketleri, Meşrutiyetin İlanından Önce ve Sonra, Genelkurmay Başkanlığı, Ankara, 2003, s.158-165; Azmi Süslü, **Ermeniler, Tehcir ve Sonrası**, Ankara, 1990, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü:5, 2009 2. baskı, 2013 3. baskı (s.122-125), İngilizce baskıları: **Armenians and the 1915 Event of Displacement**, 1994 (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayını:8), 1999 (KÖK SERIES of Social and Strategrical Researches:7)

yani yaklaşık nüfusun %20'sidir. Ermeni katliâmından kaçıp diğer şehirlerden Sivas'a gelen muhacir sayısı da bundan daha fazlası yani 200.000 civarındadır. Görüldüğü üzere, Sivas halkı hem savaş cephelerine gönderdikleriyle, hem de cephe gerisinde sivil halk olarak en çok şehit veren ve göçmen alan illerdendir.¹¹

5. Sonuç ve Teklifler

Yeterli olmasa da Türkiye'nin Ermeni iddiaları ve efsanelerine karşı yürüttüğü bilimsel, diplomatik, sosyal, ekonomik, insani, barışçıl faaliyetleri belirli ölçüde başarılı olmaktadır. 1. Dünya Savaşı'ndaki yerli-yabancı arşiv belgelerinin önemli bir kısmı yayımlanmıştır, tamamının klasik ve elektronik olarak yayımlanması, dünya kamuoyuna sunulması gerekmektedir. 1985'ten beri üniversiteler ve çeşitli kurumlarca yapılan Toplu Mezar Kazıları ve yayımlarına devam edilmelidir. Tesbit ve tevsik edilen 200 civarındaki toplu mezar alanlarında şehitlikler-müzeler yapılmalıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını emsal göstererek, Avrupa ve Dünya Parlamentolarındaki sözde Ermeni soykırım kararlarını iptal ettirmek için diplomatik, parlamenter, hukuki-bilimsel faaliyetler hızlandırılmalıdır.

Savunmacı siyasetten taaruz diplomasisine, mukabele-i bilmisle geçilmelidir. Anadolu'da ve Kafkasya'da katledilen ve Lozan'daki Türk delegasyonunca bir kenara konulmuş olan Müslüman şehitlerinden, öldürülen Türk diplomatlarından, şehit, gaçgın (sürgün) Azerilerden, 1/5'i işgal edilen Azeri topraklarının istirdadından bahsedilmelidir. Revan Türk Hanlığı'nın işgalinden, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'ndan Ermenistan'ın çıkarılmasından söz edilmeli, eski Ermeni terör merkezi, Van'ın Ahdamar Adası'nda Ermeni hacılarına tanınan özel izin birkaç yıllığına askıya alınmalıdır. Ermeni halkına sağlanan ticaret-sınır kolaylıklarından bazıları geçici bile olsa iptal edilmelidir. Turistik bazı kısıtlamalar yapılmalıdır. Belki belirli bir süre, hemen her sahada uzatılan zeytin dallarına son verilmelidir.

Görülecektir ki, Türkiye'nin haklılığı ve kozları Ermenistan'ınkinden çok daha fazladır ve barış ve iyi komşulukta Türk halkından çok Ermeni halkının menfaati bulunmaktadır.

¹¹ Azmi Süslü, **Ermeniler, Tehcir ve Sonrası**, a.g.e., s.44-46; 181-185; **Türk-Ermeni İlişkilerindeki Tarihi Gerçekler**, Talat Paşa Komitesi Yay:1, İstanbul, s.34-36.